

การวิเคราะห์ภารกิจวิทยาลัยเอกชน ระหว่างปีพุทธศักราช 2513-2530

นางวิไลลักษณ์ อิศระมงคลพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-870-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015756

i 10303091

AN ANALYSIS OF THE MISSIONS OF PRIVATE COLLEGES
DURING B.E. 2513-2530

Mrs. Vilailuksana Esaramongkonpan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Higher Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-870-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ภารกิจวิทยาลัยเอกชนระหว่างปีพุทธศักราช 2513-2530

นางวิไลลักษณ์ อิศระมงคลพันธุ์

อุดมศึกษา

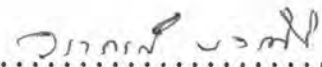
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

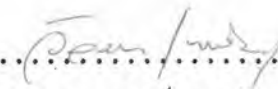
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

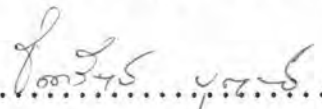

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญชู)

.....กรรมการ
(อาจารย์ เรณู ผลสวัสดิ์)

วิไลลักษณ์ อิศระมงคลพันธ์ : การวิเคราะห์ภารกิจวิทยาลัยเอกชน ระหว่างปีพุทธศักราช 2513-2530 (An Analysis of The Missions of Private Colleges During B.E. 2513-2530) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.โสภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 180 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ภารกิจวิทยาลัยเอกชนด้านผลิตบัณฑิต วิจัย บริการวิชาการแก่ชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในอดีตจนถึงปัจจุบัน และเพื่อศึกษาแนวโน้มภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในอีก 15 ปีข้างหน้า

ผลการวิจัยพบว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน วิทยาลัยเอกชนได้ดำเนินการด้าน การเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตสำคัญเป็นอันดับแรก และในปัจจุบันมีการดำเนินการทำกิจกรรมในการกิจ ทั้ง 4 ด้านคือ มีการดำเนินการจัดกิจกรรมด้านกิจกรรม เสริมการผลิตบัณฑิต โดยมีรูปแบบการดำเนินการ ที่แตกต่างกัน แต่โดยภาพรวมแล้วพบว่า มีกิจกรรมที่จัดดำเนินการมากที่สุดคือ กิจกรรมทางวิชาการใน รูปแบบการเชิญอาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย กิจกรรมด้านวิจัยวิทยาลัยเอกชน ดำเนินการทำวิจัยมากที่สุดคือ วิจัยธุรกิจบริการ แต่เป็นการวิจัยของวิทยาลัยเพียงสถาบันเดียวถึง 101 เรื่อง เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นภาพรวมของวิทยาลัยเอกชนทั้งหมด ดังนั้นสรุปได้ว่าภาพรวมของวิทยาลัย เอกชนในการดำเนินการด้านวิจัยมากที่สุดคือ ประเภทวิจัยสถาบัน ส่วนสาขาวิชาของงานวิจัยที่ วิทยาลัยเอกชนดำเนินการทำมากที่สุดคือ สาขาสังคมศาสตร์ กิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคม วิทยาลัยเอกชนดำเนินการทำมากที่สุดคือ รูปแบบการฝึกอบรมและรูปแบบการจัดพิมพ์เอกสาร ตารา แจก ผู้มารับบริการ เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า วิทยาลัยเอกชนดำเนินการจัดมากที่สุดคือสาขาสังคมศาสตร์ ส่วนกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมวิทยาลัยเอกชนดำเนินการทำกิจกรรมมากที่สุดคือ ประเภท ส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา รูปแบบที่จัดมากที่สุดคือ รูปแบบจัดงานประเพณี ส่วน อุปสรรคและปัญหาของวิทยาลัยเอกชนในการดำเนินการกิจทั้ง 4 ด้านพบว่า มีปัญหาเหมือนกันคือ การ ขาดแคลนบุคลากร และงบประมาณ

ส่วนแนวโน้มภารกิจของวิทยาลัยเอกชนในอีก 15 ปีข้างหน้า วิทยาลัยเอกชนมีแนวโน้มที่จะ พยายามดำเนินการกิจให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยเน้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และยังคงให้ความสำคัญใน ด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเป็นอันดับแรก ส่วนภารกิจอื่น ๆ ก็ให้ความสำคัญรองลงไป ซึ่งขึ้น อยู่กับนโยบาย ความพร้อม และทรัพยากรของแต่ละสถาบัน ในเรื่องของการดำเนินการกิจทั้ง 4 ด้าน ในอีก 15 ปีข้างหน้า พบว่า วิทยาลัยเอกชนจะผลิตบัณฑิตในสาขาที่สังคมต้องการรับด่วน คือ สาขา วิศวกรรมศาสตร์ ส่วนกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตนั้นยังคงมุ่ง เน้นการดำเนินการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ แต่รูปแบบเปลี่ยนไป เป็นรูปแบบการฝึกงานภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อ เสริมสร้างประสบการณ์ตรงให้ กับนักศึกษา ภารกิจด้านวิจัยมีแนวโน้มจะดำเนินการทำวิจัยประเภทธุรกิจบริการ ซึ่งเป็นวิจัยประยุกต์ สอดคล้องกับธุรกิจภาคเอกชน ในเรื่องสาขาวิชาของงานวิจัยมีแนวโน้มทำวิจัยสาขาพยาบาลและวิทยา- ศาสตร์สุขภาพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันวิทยาลัยเอกชนให้ความสนใจเปิดสาขาแพทยศาสตร์ พยาบาล เพิ่มขึ้น ภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคมมีแนวโน้มทำในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น และรูปแบบการ อบรม ซึ่งวิทยาลัยเอกชนจะทำได้ดีเพื่อตอบสนองบุคคลที่มีงานทำให้มีโอกาสได้ เรียนต่อ ในเรื่องสาขา วิชาที่มีแนวโน้มให้บริการวิชาการแก่สังคมสาขาสังคมศาสตร์ และสาขาพยาบาล เพิ่มขึ้น ส่วนภารกิจด้าน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะดำเนินการในประเภท เดิมคือประเภทส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม และศาสนา แต่รูปแบบจะเปลี่ยนไปเป็นรูปแบบการสอน และรูปแบบจัดการแสดง

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติศ วิไลลักษณ์ อิศระมงคลพันธ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา โสภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

Vilailuksana Esaramongkonpan : An Analysis of The Missions of Private Colleges During B.E.2513-2530. Thesis Advisor : Associate Professor Wallapa S. Devahastin, Ed.D. 180 pp.

This research was designed to analyse the missions of Private Colleges on the four functions of higher education : graduate production, research, community educational services and cultural transmission. Trend of Private Colleges' missions in the next fifteen years was also studied.

The results revealed that from past to present the major mission of Private Colleges had emphasized on teaching and graduate production. At present, activities were organized to support the four functions. There were several kinds of activities to support graduate production. The most important academic activity was to invite specialists or experts to give lectures. To fulfill research function, most Private Colleges conducted institutional research. However, more than hundred research titles relating to business services were conducted by only one institution. Field of research was mostly in the field of Social Sciences. For the community educational services, Private Colleges organized training courses, publication, and distribution of their academic printed materials, especially in Social Sciences. The activity supporting to cultural transmission and promotion which Private Colleges undertook, to preserve and to resuscitate traditional celebration. The obstacles and problems of their activities on four missions were the lack of staff and budget.

In the next fifteen years, Private Colleges try to fulfill their four functions more quantitatively and qualitatively. However, teaching and graduate production would be still their priority task. The procedure of other missions would depend on each college's policy, preparation and resources. For the field of study, it was found that Private Colleges would urgently need to offer Engineering field. The mission of Private Colleges, graduate production, would have been emphasized on academic activities as internal and external training in order to promote direct experience for their students. Trends for research is to conduct more in the business services research, which can be applied to private sectors. The field of research would be underlined in nursing and health sciences. For community educational service, it would be offered in terms of short courses or training in Social Sciences and Nursing. The Private colleges would be capable to handle continuing education for working employed people. For cultural transmission function, in addition to conservation and preservation, Thai arts, music, culture, and religion would be promoted by teaching and performance.

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติกร Vilailuksana Esaramongkonpan
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Wallapa S. Devahastin

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้ความคิดเห็น แนะนำ แก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาจนครบถ้วนบริบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โฉววิไลกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา และอาจารย์เรณู ผลสวัสดิ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยและอำนวยความสะดวกให้ รวมถึงอาจารย์กมล กิจสวัสดิ์ อาจารย์ลัดดา วิศิษฐานนท์ คุณพรวิชัย วรธำรง อาจารย์วิรัช คันคร อาจารย์พรพิมล สวัสดิพงษ์ คุณกฤษฎี เวียรศิลป์ อาจารย์เลาวนีย์ กานต์เดชารักษ์ อาจารย์อุ๋นเรือน ปิขุนทด คุณลีลา ลีลาวัฒน์ คุณรจนา บุญชัยวัฒน์ ไซติ คุณวิเชียร เกียรติประทุม อาจารย์สมหมาย จันทร์เรือง และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยเอกชนทุกท่านที่กรุณาประสานงานค้นคว้าเอกสาร และสัมภาษณ์เก็บข้อมูลวิจัย

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนและรุ่นพี่ร่วมสถาบันทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะอาจารย์ ผ่องใส ศุภจรรยารักษ์ อาจารย์อัฉรภา ภาณุรัตน์ อาจารย์วิจิตรา คำไพโรจน์ คุณนันทวรรณ เจริญจิตต์ อาจารย์ทิพวรรณ รัตนวงษ์ อาจารย์ศันสนีย์ จะสุวรรณ์ อาจารย์นพรัตน์ พบลาภ คุณนุปรภณ์ จันทราภรณ์ อาจารย์ลสวัสดิ์ พกษะตระกูล อาจารย์พันธ์ศักดิ์ พลสาริมย์ อาจารย์ ผุสดี ถาวรกุล อาจารย์ศรีรัตน์ ศรีกรรองแก้ว คุณเตือนใจ นันธุ์ต่วน คุณวาสนา วงษ์เยาว์ และคุณงามตา ตันนุกูล

สุดท้ายขอขอบพระคุณบิดา มารดา สามี และลูกชาย อันเป็นที่รัก ที่เป็นกำลังใจสำคัญของผู้วิจัย

วิไลลักษณ์ อิศระมงคลพันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ตอนที่ 1 ความเป็นมาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	8
ตอนที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
นโยบายเกี่ยวกับอุดมศึกษา	12
หน้าที่และภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา	18
ภารกิจด้านการสอนและผลิตบัณฑิต	23
ภารกิจด้านวิจัย	24
ภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคม	27
ภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	33
ตอนที่ 3 แนวคิดที่ได้จากวรรณกรรมและงานวิจัย	37
3. วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากร	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล	43
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ส่วนที่ 1 ภารกิจวิทยาลัยเอกชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน	44
ส่วนที่ 2 แนวโน้มภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีก 15 ปีข้างหน้า	86

บทที่	สารบัญ (ต่อ)	ช หน้า
5.	สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	92
	ขอบเขตของการวิจัย	92
	วิธีดำเนินการวิจัย	93
	การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล	95
	สรุปผลการวิจัย	95
	ส่วนที่ 1 ภารกิจวิทยาลัยเอกชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน	95
	ส่วนที่ 2 แนวโน้มภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีก 15 ปี	
	ข้างหน้า	101
	อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	102
	บรรณานุกรม	112
	ภาคผนวก ก.	120
	ภาคผนวก ข.	151
	ประวัติผู้เขียน	180

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การแบ่งลักษณะและประเภทของวิทยาลัยเอกชนจำแนกตาม ISCED และสถานที่ตั้ง	4
2	จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจำแนกตามปีการศึกษา (2516-2530) และคณะวิชา	46
3	วัตถุประสงค์ด้านกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต	47
4	หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานด้านกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต	50
5	จำนวนกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตด้านวิชาการจำแนกตามจำนวนครั้งต่อปี ..	53
6	วัตถุประสงค์ด้านวิจัย	57
7	หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานด้านวิจัย	58
8	ประเภทของงานวิจัย ตั้งแต่พ.ศ. 2526-2531	59
9	งานวิจัยจำแนกตามสาขาวิชา ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2526-2531	61
10	งานวิจัยจำแนกตามแหล่งทุน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2526-2531	62
11	จำนวนงานวิจัยจำแนกตามการนำไปใช้ประโยชน์	62
12	วัตถุประสงค์ด้านบริการวิชาการแก่สังคม	66
13	หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานด้านบริการวิชาการแก่สังคม	67
14	จำนวนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจำแนกตามสาขาวิชา	68
15	จำนวนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจำแนกตามรูปแบบของกิจกรรม	70
16	จำนวนโครงการจำแนกตามกลุ่มผู้รับบริการ	72
17	วัตถุประสงค์ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	75
18	หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	77
19	โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจำแนกตามประเภทของกิจกรรม	78
20	โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจำแนกตามรูปแบบของกิจกรรม	80